

Міністерства внутрішніх справ України;

– заклади охорони здоров'я, підприємства, установи, що належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України;

2) центральні органи виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України, а саме: Національну поліцію України, Державну прикордонну службу України, Державну службу України з надзвичайних ситуацій та Державну міграційну службу України;

3) Національну гвардію України як військове формування з правоохоронними функціями.

Як бачимо, до органів системи МВС поряд із органами виконавчої влади зараховано також військове формування з правоохоронними функціями – Національну гвардію України. Безперечно, ця державна організація формально до органів виконавчої влади не належить. Проте вона виконує вагомі виконавчі функції у спеціальній сфері адміністративної діяльності – сфері національної безпеки України. Тому Національну гвардію України можна зарахувати до органів виконавчої влади не організаційно, а лише функціонально (в окремих випадках та при виконанні деяких повноважень, коли вона діє як суб'єкт публічного адміністрування) [5, с. 74]. Водночас варто вказати, що згідно з ч. 3 ст. 18 Закону України «Про національну безпеку України» діяльність Національної гвардії України поряд із діяльністю Національної поліції України, Державної прикордонної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Державної міграційної служби України спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України [2].

Отже, зазначені органи є суб'єктами забезпечення внутрішньої безпеки спеціальної компетенції, які виконують специфічні, як правило, правоохоронні завдання та функції щодо охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства та держави, забезпечення безпечних умов життєдіяльності й добробуту її населення, захисту її території та навколишнього природного середовища від внутрішніх реальних та потенційних загроз. При цьому діяльність зазначених органів щодо забезпечення прав і свобод людини та громадянина, а також прав і законних інтересів юридичних осіб здійснюється шляхом застосуванням адміністративно-правових та кримінально-правових засобів впливу на суб'єктів правопорушень.

1. Конституція України від 28.06.1996. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

2. Про національну безпеку України : Закон України від 21 червня 2018 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.

3. Циганов О. Г., Хальота А. І., Бойко І. В. Перевірки як форма контролю за діяльністю органів системи МВС : монографія. Київ ; Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2023. 212 с.

4. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України : постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 878. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text>.

5. Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Адміністративне право України. Повний курс : підруч. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.

УДК 342.7+351.74

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/396-397

Dmytro ANISIMOV

Lecturer at the Department of Special
Physical Training of Dnipropetrovsk
State University of Internal Affairs,
PhD in Law

CURRENT CHALLENGES IN ENSURING HUMAN RIGHTS BY LAW ENFORCEMENT OFFICERS

In the context of the development of a democratic state governed by the rule of law, the activities of law enforcement agencies in line with international human rights standards are pivotal. Upholding principles of compassion and respect for individuals' rights and freedoms is paramount

in their duties [1, p. 8]. Irrespective of gender, nationality, language, citizenship, age, social background, or political beliefs, law enforcement officers are mandated to safeguard human rights and freedoms. This obligation is underpinned by the Constitution of Ukraine, general and specific laws, as well as departmental regulations [2].

As per the Ukrainian Constitution, individuals can only be arrested or detained based on a reasoned court decision and in accordance with legal provisions. In urgent circumstances to prevent or halt an offense, authorities empowered by law may employ detention as a temporary measure, subject to judicial review within seventy-two hours. Failure to produce a reasoned court decision within this timeframe necessitates the immediate release of the detained individual [3].

According to established protocols, when detaining someone, the authorized official must clarify the reasons for detention and elucidate the rights and freedoms conferred and safeguarded by prevailing legislation. The detained individual must be apprised of their entitlement to provide explanations, furnish testimony, or opt for silence regarding any suspicions against them. They also retain the right to inform relatives or others about their detention and whereabouts, seek legal counsel and representation, and familiarize themselves with pertinent laws. These explanations should be communicated in the state language or any language comprehensible to the individual, with the provision for an interpreter if needed [4]. However, it's noteworthy that Ukraine is presently under martial law, which may entail limitations on certain constitutional rights and freedoms of individuals and legal entities [5, p. 93; 6, p. 88]. Pursuant to Decree № 64/2022, during martial law, constitutional rights and freedoms delineated in Articles 30-34, 38-39, 41-44, 53 of the Constitution of Ukraine may be curtailed. These encompass rights such as the inviolability of the home, privacy of correspondence, freedom of movement, freedom of thought and speech, property rights, right to work, right to education, among others [7].

Hence, both law enforcement officials and ordinary citizens of Ukraine must acknowledge that the imposition of martial law, aimed at safeguarding national security, may necessitate adjustments in the protection of human and civil rights. Nonetheless, fundamental constitutional principles, including the right to life, remain sacrosanct.

1. Олійник А. Ю. Механізм, форми, методи та особливості забезпечення органами внутрішніх справ реалізації прав людини і громадянина. Київ : НАВСУ, 1997.

2. Declaration on the Police. *PACE*. URL : <https://pace.coe.int/en/files/16101/html>.

3. Конституція України від 28.06.1996. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

5. Анісімов Д. О. Деякі аспекти нового кримінально-процесуального законодавства України щодо дотримання прав людини (правило Міранди). *Сучасні проблеми правової системи та державотворення в Україні : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* Запоріжжя, 2013. С. 93–94.

6. Анісімов Д. О. Правило Міранди і вимоги нового кримінально-процесуального законодавства України щодо дотримання прав людини. *Правова система України: сучасні тенденції та фактори розвитку : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Запоріжжя, 25–26 січ. 2013 р.). Запоріжжя, 2013. С. 88–89.

7. Права людини і громадянина під час дії воєнного стану. *Юридична клініка НІОУ ім. Ярослава Мудрого*. URL : <http://legalclinic.nlu.edu.ua/2022/05/06/prava-lyudyny-i-gromadyany-na-pid-chas-diyi-voyennogo-stanu/>.